

Εισηγητής: Θεοδόσης Λαμπρόπουλος

Ημερομηνία: 12.2.2022

Διαγώνισμα στην Νέα Ελληνική Γλώσσα
Α' Γυμνασίου

ΘΕΜΑ 1

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Καθώς, έστριψε το αυτοκίνητο για μια τελευταία φορά, δεν ακούστηκε τίποτα άλλο παρά μονάχα τούτο: Α! Βρισκόμαστε στα πόδια της Λίμνης Ορεστιάδας, αντίκρυ στην Καστοριά. Κι ο ήλιος κοκκινίζει περισσότερες στις στέγες των σπιτιών κι έκανε τα ολόστρωτα νερά να φωσφορίζουν. [...] Η πρώτη εντύπωση είναι καταπληκτική η δεύτερη κάτι περισσότερο: μαγευτική. Ο αναγνώστης μου πρέπει να φανταστεί, αν, φυσικά, δε διαθέτει την προσωπική του εντύπωση, ένα θαυμάσιο κύπελλο ακύμαντων νερών, στεφανωμένο ολόγυρα από γραφικά βουνά, γεμάτα δροσερά χωριουδάκια, τεχνουργημένο εξακόσια μέτρα απάνω από την θάλασσα. Μια γλώσσα στεριάς που μπαίνει βαθιά μέσα στο κύπελλο τούτο και καταλήγει σε κομψό ανασήκωμα, σε ένα λόφο πλασμένο για την πιο μακάρια ονειροπόληση. Και στο στενότερο μέρος της γλώσσας αυτής, ανάμεσα στην υπόλοιπη στεριά και στο λόφο, πενήντα μέτρα στο ψηλότερο σημείο της απάνω από τα νερά της λίμνης, χτισμένη μια πολιτεία, που, παρόλο το ξανάνιωμα της, διατηρεί απείραχτο, γνήσιο και γεμάτο πραγματικό περιεχόμενο το μεσαιωνικό χαρακτήρα της. Η βλάστηση είναι κυριολεκτικά οργιαστική πανύψηλα δέντρα διαγράφουν αναπαυτικά σχήματα ολόγυρα στην ακρογιαλιά. Οι λόφοι γύρω πρασινίζουν, τα σπίτια της πολιτείας με τους ξύλινους σκεπαστούς εξώστες και τις σκιερές αυλές ή με τις βεράντες και τα μπαλκόνια του σύγχρονου ρυθμού ανθίζουν και φεγγοβολούν σε απίστευτη ποικιλία χρωμάτων. Είναι καιρός που ανοίγουν τις δέσμες των λουλουδιών τους οι ορτανσίες. Οι γλάστρες είναι κατάφορτες από την ατελείωτη¹ ανθοφορία τους οι κήποι γεμίζουν από τα πλατιά καταπράσινα φύλλα και τα αγερινά, μαζεμένα σαν χαρούμενο μελίσι, ματάκια των ανοιγμένων μπουμπουκιών. Σκιά και σιωπή βασιλεύει στα καλντερίμια² της πολιτείας, που δεν τα αισθάνεται κανείς βασανιστικά στα πόδια του με τον ατελείωτο ανηφοροκατήφορό τους, γιατί τον ξεκουράζει και τον πραΰνει³ η γαλήνη και η δροσιά. Στην λίμνη κάτω ελαφρά μονόξυλα⁴ ανοίγουν τα αυλάκια τους στο νερό ψαράδες συναθροίζουν το χρυσάφι της λίμνης, τα ποικίλα ψαράκια της, που πουλιούνται σε όλη τη γύρω περιοχή και ακόμη μακρύτερα αμέριμνα παιδιά τραγουδούν κουρασμένοι στρατοκόποι⁵ κάθονται στο στηθαίο⁶ του περιφερειακού δρόμου και αναπαύουν την κούρασή τους με την ευχάριστη οκνηριά

¹ ατελείωτη

² στενοί δρόμοι, σοκάκια

³ ηρεμεί

⁴ Μικρές βάρκες

⁵ Οδοιπόροι

⁶ Προστατευτικός τοίχος

της ώρας. Νομίζει κανείς πως βρίσκεται μπροστά σε ένα κομμάτι γης και θάλασσας, που δεν είναι τίποτε περισσότερο, τίποτε λιγότερο παρά κρυσταλλωμένος λυρικός οίστρος⁷. Και την εντύπωση ετούτη δεν την λιγοστεύουν ούτε οι άνθρωποι ούτε οι νέοι ρυθμοί που εισχωρούν σιγά σιγά στην πολιτεία. Τα νέα σπίτια, πολυώροφα, άνετα, φωτεινά, ανθισμένα, ευχάριστα, παίρνουν την θέση τους με κάποιο μέτρο και με κάποιο σχέδιο σιμά στα παλιά αρχοντικά, που σε κάνουν να τα σέβεσαι με την καλή τους διατήρηση και με τον αέρα της πραγματικής αρχοντιάς τους. Κι παλιές εκκλησίες, καμιά εβδομηνταριά, πλουσιότατες σε εσωτερική διακόσμηση, κομψότατες στην αρχιτεκτονική τους, δυο εμπνέουν την κατάνυξη⁸, που δεν πηγάζει από απλή ιδιοτροπία της στιγμής, με αυτό το θέαμα ενός κόσμου που σφυρηλάτησε⁹ και που διατηρεί υπερήφανα την ιδιότυπη ύπαρξή του ανάμεσα σε θύελλες χιλιάδων χρόνων από την αρχαιότητα ίσαμε σήμερα. Η Καστοριά βρίσκεται σε γεωγραφικό σημείο νευραλγικό¹⁰ κι αιώνες πολλούς υπήρξε κάστρο παρά πολιτεία. Απομένουν ακόμη μερικά σημάδια των παλιών τειχών, με τους οχυρωμένους πύργους και την μοναδική τους πύλη. Και κράτησε σε ευτυχισμένους και δυστυχισμένους καιρούς απείραχτη την εθνική ύπαρξή της την εμπορική και βιοτεχνική της δραστηριότητα και την πνευματική της καρποφορία. Οι εκκλησίες της είναι από τα χαρακτηριστικότερα δείγματα της μεγάλης ακμής της.

1. Ποια πορεία που ακολουθεί η παραπάνω περιγραφή και πώς σχετίζεται με την κίνηση του συγγραφέα στο χωρίο.

Μονάδες 5

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Ένας αϊτός και μια αλεπού που έγιναν φίλοι κι αποφάσισαν κι αποφάσισαν να κατοικούν κοντά ο ένας στον άλλον, πιστεύοντας πως το συντρόφεμα θα στερεώσει τη φιλία τους. Εκείνος λοιπόν ανέβηκε σε ένα τετράψηλο δέντρο και εκεί έβαλε τα πουλιά του και η άλλη μπήκε και γέννησε τα μικρά της στα χαμόκλαδα που ήταν από κάτω.

Μια μέρα όμως που η αλεπού βγήκε για βοσκή, ο αϊτός, μη βρίσκοντας τροφή, πέταξε κάτω στα χαμόκλαδα, άρπαξε τα αλεπουδάκια και τα ξεκοκάλισε αυτός και τα μωρά του. Όταν γύρισε η αλεπού και κατάλαβε τι είχε γίνει, δε λυπήθηκε τόσο για το θάνατο των μικρών όσο για την αδυναμία της να εκδικηθεί, γιατί, πεζή αυτή, δεν μπορούσε να κυριαρχήσει στο πετούμενο. Έτσι στάθηκε από μακριά και καταριόταν τον εχθρό της: το μόνο που μένει στους ανήμπορους και τους αδύνατους.

Κι ήρθαν έτσι τα πράγματα που ο αϊτός δεν άργησε να πληρώσει την ασέβεια που έδειξε στην φιλία βλέποντας κάτι ανθρώπους που θυσίαζαν στα χωράφια μια κατσίκια, χύμηξε κάτω, άρπαξε από το ωμό ένα φλογισμένο κομμάτι από τα σπλάχνα και το ανέβασε ψηλά σαν το έφερε στη φωλιά του, φύσηξε δυνατός αέρας και από ένα λιανό δέντρο ξυλαράκι άναψε φλόγα δυνατή. Έτσι τα αϊτοπούλια κάηκαν – γιατί, άπειρα ακόμα, δεν μπορούσαν να πετάξουν και έπεσαν στη γη. Η αλεπού έτρεξε αμέσως και τα έφαγε όλα μπροστά στα μάτια του αϊτού.

Ο μύθος δείχνει πως όσοι πατούν τη φιλία, και αν ξεφύγουν την εκδίκηση εκείνων που αδίκησαν, επειδή αυτοί είναι αδύνατοι, την τιμωρία από το θεό μια φορά δεν την γλιτώνουν.

ΣΥΝΕΧΙΑ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΛΕΞΕΩΝ ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1

⁷έμπνευση

⁸ Βαθιά θρησκευτική πίστη

⁹ Κατασκεύασε με πίστη

¹⁰ Μεγάλης σημασίας

2. Να εντοπίσετε τη δομή του παραπάνω κειμένου σύμφωνα με το έξης ακόλουθο σχήμα:

- Πληροφορίες για τους ήρωες, το χώρο, τον χρόνο και την κατάσταση από την οποία ξεκινά η αφήγηση,
- Η εξέλιξη της αφήγησης και η έκβαση της και
- Η λύση – κρίση του αφηγητή για το νόημα της ιστορίας

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 2

3. Να συμπληρώσετε σωστά τις παρακάτω προτάσεις με τι λέξεις που υπάρχουν στην παρένθεση:

(συμπύκνωση, αόριστος, χώρο, λόγο, χρόνο, παρατατικός, εικόνα, σαφήνεια, ακρίβεια)

A. Η περιγραφή συνδέεται με το ....., ενώ η αφήγηση με το .....

B. Η περίληψη αποτελεί τη ..... ενός ευρύτερου κειμένου

Γ. Ο ..... και ο ..... είναι οι χρόνοι που χρησιμοποιούνται κυρίως στην αφήγηση.

Δ. Η γλώσσα της περιγραφής χαρακτηρίζεται από ..... και .....

E. Τα κείμενα που συνδυάζουν το ..... με την ..... ονομάζονται πολυτροπικά.

Μονάδες 5

4. Να βρείτε τα αντίθετα των παρακάτω επιθέτων:

Μεγαλοπρεπής	
Τεράστιος	
Άψυχο	
Έμμεσος	
Επικίνδυνος	

Μονάδες 5

5. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της ΣΤΗΛΗΣ Α με τους όρους της ΣΤΗΛΗΣ Β (να λάβετε υπόψιν ότι οι λέξεις της ΣΤΗΛΗΣ Α μπορούν να αντιστοιχιστούν περισσότεροι από έναν όροι της ΣΤΗΛΗΣ Β)

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. προφορικός λόγος	1. οργανωμένος
β. γραπτός λόγος	2. άμεσος
	3. αυθόρμητος
	4. διακρίνεται για τη φροντισμένη σύνταξη και το επιμελημένο λεξιλόγιο
	5. εμπλουτίζεται από χειρονομίες, εκφράσεις του προσώπου, επιτονισμό

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 3

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Κάνετε πρόσφατα μια εκδρομή με τους γονείς σας σε κάποια όμορφη τοποθεσία ή σε κάποιο χωριό. Να περιγράψετε την διαδρομή ώπου να φτάσετε στο προορισμό σας και το κατάλυμα στο οποίο διαμείνате κατά τις διακοπές σας.

Μονάδες 20

Διαγώνισμα στην Νέα Ελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου

«Ο ΒΑΝΚΑΣ»

Ο Βάνκας Ζούκοφ, ένα παιδάκι εννιά χρονών, δουλεύει εδώ και τρεις μήνες κάλφας στο τσαγκαράδικο του Αλιάχιν. Τη νύχτα της παραμονής των Χριστουγέννων δεν πλάγιασε. Περίμενε να φύγει το αφεντικό με τους μαστόρους για τον όρθρο. Και μόλις απόμεινε μονάχος στο μαγαζί, πήρε από το ντουλάπι του αφεντικού το καλαμάρι με το μελάνι, έναν κοντυλοφόρο με σκουριασμένη πένα, άπλωσε το χαρτί στο παλιοτράπεζο με τα εργαλεία και ετοιμάστηκε να γράψει. Προτού ζωγραφίσει το πρώτο γράμμα, γύρισε πολλές φορές το κεφαλάκι του κατά την πόρτα και το παραθύρι, ρίχνοντας κλεφτές, φοβισμένες ματιές, λοξοκοίταξε το μαυρισμένο εικόνισμα που ήταν σφηνωμένο ανάμεσα στα ράφια με τα καλαπόδια και αναστέναξε προσπαθώντας να λευτερώσει το λαιμό του από έναν κόμπο που τον έπνιγε. Ύστερα γονάτισε μπροστά στον τσαγκαράδικο πάγκο και άρχισε να γράφει:

΄Πολυαγαπημένε μου παππού Κωνσταντή Μακάριτς. Σου γράφω γράμμα. Σου εύχομαι καλά Χριστούγεννα και ο Θεός να σου δίνει όλα τα καλά. Δεν έχω πια ούτε πατέρα ούτε μάνα, μονάχα εσύ μου απόμεινες.΄

Ο Βάνκας κοίταξε κατά το σκοτεινό παραθύρι και κει πάνω στο σκοτεινό τελάρο που τρεμούλιαζε το φως του κεριού ζωντάνευσε τη μορφή του παππού του, του Κωσταντή Μακάριτς, νυχτοφύλακα στο σπίτι του κυρίου και της κυρίας Ζιβάρεφ. ΄Ηταν ένα γεροντάκι κοντό και ξερακιανό, μα πολύ σβέλτο και ζωηρό κάπου εξηνταπέντε χρονών. Η όψη του ήταν πάντοτε γελαστή και τα μάτια του μπιρμπιλίζαν. Την ημέρα κοιμόταν στην κουζίνα ή έπιανε κουβεντολόι με τις μαγείρισσες και τη νύχτα τυλιγμένος σε μια φαρδιά προβατόγουνα έφερνε γυροβολιά το χτήμα χτυπώντας τη ροκάνα του.

Τον ακολουθούσαν τα σκυλιά του, η γριά Καστάνκα και ο Χέλης, έτσι τον έλεγαν, γιατί είχε μαύρη τρίχα και το κορμί του ήταν μακρουλό. Αυτός ο Χέλης ήταν ένα πολύ υπάκουο και παιγνιδιάρικο σκυλί. Γλυκοκοιτούσε όλο τον κόσμο, ξένους και δικούς, μα μπέσα δεν είχε. Κάτω απ΄ αυτά τα παιγνιδιάρικα βλέμματα και την ταπεινοφροσύνη έκρυβε μια φαρμακερή κακία Ιησουίτη! ΄Ηταν μοναδικός να ζυγώνει κρυφά και να κόβει δαγκωνιά στο πόδι του διαβάτη, να τρυπώνει στο κελάρι ή να αρπάζει από το λαιμό την κότα του χωριάτη. Πολλές φορές του είχαν λιώσει με τις μπαστουνιές τα πισινά του πόδια. Δυο φορές τον κρέμασαν στο δέντρο, κάθε βδομάδα τον σάπιζαν στο ξύλο και τον πετούσαν ψόφιο στο χαντάκι. Και όμως πάντα ζωντάνευε! Εφτάψυχος!

Αυτήν τη στιγμή, χωρίς άλλο, ο παππούς θα στέκεται μπροστά στην αυλόπορτα. Θα μισοκλείνει τα μάτια και θα αγναντεύει τα βαθυκόκκινα παράθυρα της εκκλησιάς του χωριού. Χτυπάει τα ποδήματά του στο κατώφλι να ζεσταθεί και φιλοκουβεντιάζει με τις δούλες. Η ροκάνα κρέμεται στο ζουνάρι του. Τρίβει τα χέρια, κουλουριάζεται από το κρύο και με ένα γεροντικό γέλιο πειράζει πότε την καμαριέρα και πότε τη μαγείρισσα.

— Θα πάρετε λίγη πρέζα;, λέει στις γυναίκες και προσφέρει την ταμπακέρα του.

Οι γυναίκες παίρνουν ταμπάκο και φταρνίζονται και ο παππούς καταυχαριστιέται και ξεκαρδίζεται στα γέλια ευτυχισμένος. Δίνει και στα σκυλιά του πρέζα. Η Καστάνκα φταρνίζεται, στραβομουτσουνιάζει και τρυπώνει σε μια γωνιά παραπονεμένη. Ο Χέλης, σεβαστικός πάντοτε, δε φταρνίζεται, κουνάει μονάχα την ουρά του...

Και ο καιρός είναι θαυμάσιος. Ησυχία, όλα διάφανα και δροσερά. Η νύχτα είναι σκοτεινή, και όμως ξεχωρίζεις όλο το χωριό με τις άσπρες του στέγες και τον καπνό που ανεβαίνει από τις καμινάδες, τα δέντρα ασημωμένα από την πάχνη, τις στοίβες του χιονιού. Ο ουρανός είναι σπαρμένος με αστέρια που λαμπυρίζουν χαρούμενα και ο γαλαξίας αστράφτει, έτσι που νομίζεις πως τον σφουγγάρισαν και τον έτριψαν με χιόνι για τις γιορτές...

Ο Βάνκας αναστέναξε, βούτηξε την πένα στο καλαμάρι και εξακολούθησε το γράμμα του:
Σου γράφω τα βάσανά μου, παππού. Χθες το αφεντικό με άρπαξε από τα μαλλιά, με τράβηξε στην αυλή και με ρήμαξε στο ξύλο γιατί εκεί που κουνούσα το μωρό με πήρε ο ύπνος. Την άλλη βδομάδα πάλι η κυρά μου είπε να καθαρίσω μια ρέγγα και γω άρχισα από την ουρά. Και τότε μου άρπαξε τη ρέγγα και την έτριβε στα μούτρα μου. Και οι καρφάδες του μαγαζιού όλοι με βασανίζουν. Με στέλνουν στην ταβέρνα να πάρω βότκα και με βάνουν να κλέβω το τουρσί του αφεντικού και κείνος με κοπανάει με ό,τι κρατάει στα χέρια του. Όσο για φαΐ, άσ' τα! Το πρωί ξεροκόμματο, το μεσημέρι κουρκούτι, το βράδυ πάλι ξεροκόμματο. Ούτε τσάι, ούτε λαχανόσουπα, όλα τα περιδρομιάζουν τα αφεντικά. Με βάζουν και κοιμάμαι μπροστά στην πόρτα και όταν κλαίει το μωρό, εγώ δεν κλείνω μάτι, γιατί πρέπει να κουνάω την κούνια. Αγαπημένε μου παππού, για όνομα του Θεού, κάνε μου μια χάρη: πάρε με από δω, πάρε με στο σπίτι, στο χωριό, δεν αντέχω άλλο... Τα πόδια θα σου φιλήσω, όλη μου τη ζωή θα παρακαλώ το Θεό για σένα, πάρε με από δω, γιατί θα πεθάνω...

Ο Βάνκας ζάρωσε τα χείλη του από το παράπονο, σφούγγισε τα μάτια με τη μουτζουρωμένη του γροθίτσα και ένα λυγμός ανέβηκε στο λαιμό του.

Θα σου τρίβω ταμπάκο, θα παρακαλώ το Θεό και αν δε σ' ακούω, να με δέρνεις όσο βαστούν τα χέρια σου. Και αν δε βρίσκεται δουλειά για μένα, να γυαλίζω παππού τις μπότες του αφεντικού ή να βοηθάω τον τσοπάνη στη Φιέτκα. Παππού, αγαπημένε μου, δε μπορώ πια. Θα πεθάνω, να το ξέρεις! Θα 'ρχόμουνα με τα πόδια στο χωριό, μα δεν έχω παπούτσια και φοβάμαι το κρύο. Και όταν θα μεγαλώσω, εγώ θα σε ταΐζω και δε θα αφήσω κανένα να σου κάνει κακό. Και όταν πεθάνεις, θα παρακαλώ το Θεό ν' αναπαύσει την ψυχή σου, όπως κάνω και για τη μάνα μου την Πελαγία.

Που λες, παππού, η Μόσχα είναι μεγάλη πολιτεία. Όλο πλουσιόσπιτα και άλογα, άλογα να δουν τα μάτια σου! Πρόβατα όμως δεν είδα και τα σκυλιά δε δαγκώνουν.

Εδώ τα παιδιά δε γυρίζουν στα σπίτια να πουν τα κάλαντα, ούτε ψέλνουν στην εκκλησία και, ξέρεις, μια μέρα είδα σ' ένα μαγαζί να πουλάνε αγκίστρια με το δόλωμα επάνω και πιάνουν ό,τι ψάρι θέλεις. Είναι πολύ ακριβά και είδα ένα αγκίστρι που μπορεί να σηκώσει ολόκληρο γουλιανό δέκα οκάδες. Είδα και μαγαζιά που πουλάνε ντουφέκια. Ό,τι λογής θέλεις, σαν εκείνα που έχει ο αφέντης. Αυτά θα 'χουνε το λιγότερο εκατό ρούβλια το κομμάτι. Και στα χασάπικα πουλάνε τσαλαπετεινούς και πέρδικες και λαγούς, μα πού τα σκοτώνουν; Οι μαγαζάτορες δε λένε τίποτα.

Αγαπημένε μου παππού, όταν κάνουν το χριστουγεννιάτικο δέντρο στου αφέντη με τα γλυκά, ζήτησε για μένα ένα χρυσό καρύδι και κρύψε το στην πράσινη κασέλα. Παρακάλεσε τη δεσποινίδα Όλγα Ιγκνάτιεβνα και πες της: «είναι για το Βάνκα».

Αναστέναξε βαθιά και στύλωσε ξανά το βλέμμα του στο παραθύρι. Θυμήθηκε πως ο παππούς πήγαινε στο δάσος να κόψει έλατο για τον αφέντη και έπαιρνε πάντοτε μαζί και το εγγονάκι του. Τι όμορφα που ήταν! Ο παππούς σφύριζε, τριζοβολούσε ο πάγος στο μονοπάτι και ο Βάνκας τα άκουγε όλα και σφύριζε κι αυτός. Πολλές φορές ο παππούς,

προτού κόψει το έλατο, κάπνιζε την πίπα του ή έπαιρνε πρέζα και όλο κοροΐδευε το εγγονάκι που τουρτούριζε. Τα ελατάκια κουκουλωμένα με χιόνι, παγωμένα, καρτερούσαν ακίνητα: Ποιο έχει σειρά να πεθάνει; Ξαφνικά, ένας λαγός ξεπετιέται πάνω στις στοίβες του χιονιού. Ο παππούς δεν κρατιέται πια, βάζει τις φωνές:

— Πιασ' τον, πιάσ' τον! Άι! Διάολε τρικέρη!

Ο παππούς έσερνε το κομμένο ελάτι ως το σπίτι του αφέντη και κει άρχιζε το στόλισμα. Και πρώτη και καλύτερη η δεσποινίς Όλγα Ιγκνάτιεβνα, η αγαπημένη του Βάνκα. Όταν ζούσε ακόμα η Πελαγία, η μάνα του Βάνκα, ήταν καμαριέρα της κυράς και η δεσποινίς Όλγα φόρτωνε το Βάνκα γλυκά και για να περάσει την ώρα της τον μάθαινε να διαβάζει, να γράφει και να λογαριάζει ως το εκατό. Και όχι μονάχα αυτά. Τον έμαθε να χορεύει και καντριλιες. Μα σαν πέθανε η Πελαγία, έστειλαν το ορφανό στον παπού του στην κουζίνα και από κει στη Μόσχα ψυχογιό στον Αλιάχιν, τον τσαγκάρη.

Έλα γρήγορα, αγαπημένε μου παπού, για όνομα του Θεού. Σε παρακαλώ, πάρε με από δω! Λυπήσου με το δύστυχο ορφανό, γιατί όλοι με δέρνουν και πεινάω πολύ. Και έχω τόση στενοχώρια που δεν ξέρω πώς να σου την πω. Όλο κλαίω, παπού. Και μια μέρα το αφεντικό μου 'δωσε μια στο κεφάλι με το καλαπόδι, τόσο δυνατά που έπεσα κάτω και έλεγα πως δε θα σηκωθώ. Δεν είναι ζωή αυτή, χειρότερη και από του σκύλου... Χαιρετίσματα στην Αλιόνα, στον Ιγκόρ το στραβό και στον αμαξά. Και τη φυσαρμόνικά μου να μην την δώσεις σε κανέναν. Ο εγγονός σου, Ιβάν Ζούκοφ, αγαπημένε μου παπού, έλα.

Ο Βάνκας δίπλωσε το γράμμα στα τέσσερα και το έβαλε στο φάκελο που είχε αγοράσει την προηγούμενη μέρα ένα καπίκι. Ύστερα, σκέφτηκε λίγο, βούτηξε την πένα στο καλαμάρι και έγραψε τη διεύθυνση:

Για τον παπού. Στο χωριό.

Έξυσε λίγο το κεφάλι του, ξανασκέφτηκε και πρόσθεσε στον φάκελο:

Κωσταντή Μακάριτς.

Ευχαριστημένος που δεν τον ενόχλησε κανείς, έβαλε το κασκέτο του και χωρίς να ρίξει απάνω του την ξεσχισμένη γουνίτσα πετάχτηκε στο δρόμο με το πουκάμισο μονάχα.

Τα παιδιά του χασάπικου που είχε ρωτήσει την προηγούμενη μέρα του είχαν πει πως έριχναν τα γράμματα σ' ένα κουτί και αποκεί τα κουβαλούσαν σε όλο τον κόσμο με τρόικες που έχουν βροντερά κουδουνάκια και μεθυσμένους αμαξάδες.

Γρήγορα γρήγορα ο Βάνκας έτρεξε στο κοντινότερο κουτί και πέρασε το πολύτιμο μήνυμά του στη χαραμάδα.

Ύστερα από μια ώρα κοιμόταν με σφιγμένες τις γροθίτσες νανουρισμένος από τις γλυκές ελπίδες του. Ονειρευόταν το πατάρι στο χωριό. Ο παππούς κάθεται στο πατάρι και τα πόδια του κρέμονται. Διαβάζει το γράμμα στις δούλες... Και ο Χέλης φέρνει σβούρα το πατάρι κουνώντας την ουρά του...

ΘΕΜΑ 1

1. Να αποτυπώσετε συνοπτικά το βασικό θέμα και την βασική ιδέα που παρουσιάζεται στο διήγημα του Άντον Τσέχωφ «Ο Βάνκας»

Μονάδες 5

2. Να χαρακτηρίσετε την γλώσσα και το ύφος στο οποίο είναι γραμμένο το συγκεκριμένο λογοτεχνικό έργο και να εντοπίσετε 3 εκφραστικά μέσα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2

3. Να εντοπίσετε το βασικό στοιχείο της πλοκής μέσα από το οποίο κλιμακώνεται η ένταση και να χωρίσετε το έργο σε ενότητες.

Μονάδες 10

4. Να επισημάνετε τα διαφορετικά επίπεδα τόπου και χρόνου τα οποία υπάρχουν στο παρόν λογοτεχνικό έργο.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

5. Να περιγράψετε τον χαρακτήρα του ήρωα του έργου αιτιολογώντας τα επιχειρήματά σας μέσα από συγκεκριμένα αποσπάσματα του κειμένου.

Μονάδες 20

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

Ακμάσημος